

Nr 1067

Av herrar Henrikson och Svenning, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 90, med förslag till förköpslag m. m.

(Lika lydande med motion nr 862 i Första kammaren)

Genom proposition nr 90: 1967 har Kungl. Maj:t föreslagit införande av förköpslag m. m. I propositionen föreslås att kommun skall ha förköpsrätt vid försäljning av sådan mark som med hänsyn till den framtida utvecklingen behövs för tätbebyggelse eller därmed sammanhängande anordning. Syftet med den föreslagna lagen är att förbättra kommunernas möjligheter att på ett tidigt stadium förvärva mark, som behövs för samhällsutvecklingen, och därigenom åstadkomma en dämpning av prisutvecklingen i fråga om sådan mark.

Markvärdekommittén, vars betänkande ligger till grund för propositionen, framhåller bl. a. att »när det gäller markfrågan bör samhällets ansträngningar i första hand inriktas på att söka dämpa markprisstegringen». I denna synpunkt kan man helt instämma. Frågan är emellertid huruvida de framlagda förslagen kommer att visa sig tillräckliga för att lösa de problem som de är avsedda att lösa.

De ekonomiska problemen måste tillmätas synnerligen stor vikt vid bedömning av vilka åtgärder som bör vidtagas för att ge kommunerna en tillräckligt stark ställning i samband med markfrågornas lösande. Lagförslaget utgår ifrån att de allra flesta markköpen kommer att ske utan anlåtande av vare sig förköpslagen eller expropriationslagen. Det torde dock vara fullt klarlagt, att lagstiftningens effektivitet även har betydelse vid sådana »normala» köp. Eftersom förköpslagen ej kommer att medge någon prispförhandling mellan kommun och säljare, kommer kommunernas betalningsförmåga att få stor betydelse. Någon prisdämpande effekt har därmed ej åstadkommit.

Fråga är om inte ytterligare åtgärder bör övervägas för att komma till rätta med markprisstegringarna. Det förefaller angeläget att överväga en allmän prisreglering på mark, i första hand inom tätortsregionerna. Prisregleringen bör ta sikte på en så långt möjligt utjämnad prissättning regionalt men förutsättes även ta rimlig hänsyn till de verkliga kostnader som kan redovisas för skilda markområden.

Expropriationslagens bestämmelser beträffande grunderna för värdering är föremål för överväganden inom expropriationsutredningen. Enligt

vårt förmenande är det av vikt att förslag i denna fråga snarast möjligt föreläggs riksdagen. Nuvarande bestämmelser synes nämligen ge ett mycket stort utrymme för oförtjänta markvärdestegringsvinster genom att de »förväntningsvärden», som den framtida markanvändningen skapar, bildar underlag vid markvärderingarna. Dessa värden är så gott som alltid ett resultat av samhällets åtgärder och bör därför ej påverka markprissättningen.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 90 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsam utredning i syfte att åstadkomma en effektiv kontroll över markprisutvecklingen.

Stockholm den 17 oktober 1967

Lars Henrikson (s)

Eric Svenning (s)

Nr 1068

Av herrar **Hedin** och **Lothigius**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 136, ang. ändringar i jaktlagstiftningen.

(Lika lydande med motion nr 864 i Första kammaren)

Stockholm den 17 oktober 1967

Carl Eric Hedin (h)

Carl-Wilh. Lothigius (h)